

Anna Wallentin

anna.wallentin@energigas.se

Dnr: N2021/02537

Näringsdepartementet
n.statsstod@regeringskansliet.se,
kopia till
johan.adamsson@regeringskansliet.se

Stockholm den 3 november 2021

Samråd gällande ändringar av GBER som främjar den gröna och digitala omställningen

Energigas Sverige, som är branschorganisationen för energigaserna i Sverige, har tagit del av rubricerat förslag. Vi tackar för möjligheten att bidra med synpunkter och delger härmed vårt yttrande enligt Näringsdepartementets remiss den 8 oktober 2021.

Energigas Sverige lyfter flera viktiga synpunkter i vårt remissvar nedan, men vill särskilt understryka att den föreslagna artikel 43 måste ändras för att möjliggöra det stöd till produktion, uppgradering och förvätskning av biogas som biogasutredningen föreslog i sitt betänkande och som regeringen aviserat ska införas under 2022 enligt förslag i budgetpropositionen för 2022. Stödet syftar till att öka produktionen och förädlingen av biogas i Sverige. Se vidare under kommentaren till Artikel 43 nedan.

Artikel 2, punkt 102 c

I artikeln föreslås förnybar vätgas definieras som "vätgas som framställs enbart genom användning av förnybara energikällor, i enlighet med [hänvisning till delegerad akt från GD Energi i enlighet med artikel 28 i det andra direktivet om förnybar energi]."

Energigas Sverige noterar att den delegerade akten som definitionen hänvisar till ännu inte är beslutad av Kommissionen. Det planeras många satsningar på produktion, distribution och användning av vätgas både i Sverige och inom resten av EU de närmaste åren. Tydliga definitioner och möjlighet att få stöd under ett uppbyggnadsskede är av stor vikt för att målen i EU:s vätgasstrategi¹ ska kunna nås. Det är därför anmärkningsvärt att Kommissionen i en så viktig definition hänvisar till ett regelverk som ännu inte finns framtagen.

Artikel 2, punkt 102 e

I artikeln föreslås koldioxidsnål vätgas definieras som "vätgas med avskiljning och lagring av koldioxid eller elbaserad vätgas, om den vätgasen uppnår en minskning av växthusgasutsläppen på minst [73,4 %] under hela livscykeln [vilket leder till växthusgasutsläpp på mindre än 3 tCO₂eq/tH₂] under hela livscykeln i förhållande till en fossil motsvarighet på [94 koldioxidekvivalenter per MJ (2256 ton koldioxidekvivalenter per ton vätgas)]. Kolinnehållet i elbaserad vätgas ska fastställas av marginalkraftverket i det elområde där elektrolysören är belägen under avräkningsperioderna för obalanser när elektrolysören förbrukar el från nätet."

¹ A hydrogen strategy for a climate-neutral Europe, COM(2020) 301 final (July 2020)

Energigas Sverige anser att definitionen även bör inkludera vätgas med avskiljning och användning av koldioxid (CCU). Kommissionen har i förslaget infört definitioner av både avskiljning och lagring av koldioxid (CCS), artikel 2 punkt 131 a, och avskiljning och användning av koldioxid (CCU), artikel 2 punkt 131 b. Båda dessa nya definitioner bör inkluderas i definitionen av koldioxidsnål vätgas.

Artikel 2, punkt 102 f-g

I artikeln föreslås definitioner av "rent fordon" (clean vehicle) och "utsläppsfritt fordon" (zero-emission vehicle). Kraven på maximala koldioxidutsläpp formuleras som koldioxidutsläpp i form av avgaser (tailpipe CO₂ emissions), även i de fall förslagen hänvisar till definitioner i andra regelverk.

Energigas Sverige avstyrker förslaget att formulera kraven på maximala koldioxidutsläpp enbart utifrån lokala utsläpp från fordon och fartyg (tailpipe). Energigas Sverige anser att både europeisk och svensk lagstiftning i stället ska bygga på forskningsförankrat WTW² - eller LCA³ -perspektiv på klimatutsläpp. Det förlegade tailpipe-perspektivet tar ingen hänsyn till om drivmedlet är fossilt eller förnybart. Det är inte teknikneutralt och det motverkar användningen av biogas och andra hållbara förnybara biodrivmedel. Tailpipe-perspektivet i EU:s regelverk försvårar klimatomställningen.

Artikel 2, punkt 130

I artikeln införs ändrad definition av energiinfrastruktur för gas samt en ny definition av energiinfrastruktur för vätgas.

Energigas Sverige anser att det är viktigt att energiinfrastruktur för gas och vätgas inte begränsas till att endast gälla rörledningar för distribution och transmission av gas. I Sverige, och andra medlemsstater som inte har ett väl utbyggt gasnät i hela landet, distribueras gasen till stor del i flytande form genom annan infrastruktur än gasnät.

Artikel 36

Förändringarna som föreslås i Artikel 36 behöver läsas tillsammans med förändringarna som föreslås i Artikel 2, punkt 102 f-g (se Energigas Sveriges synpunkter ovan). Förändringarna av Artikel 36a samt den nya Artikel 36b begränsas nästan uteslutande till el- och vätgastekniker. Tankningsinfrastruktur för biogas ingår inte alls här, och i de allra flesta fall inte heller fordon eller fartyg som drivs med biogas (p.g.a. det olyckliga tailpipe-perspektivet i Artikel 2, punkt 102 f-g). Vi befarar att dessa biogastekniker inte heller ingår i övriga delar av Artikel 36, eller i andra delar av förordningen, så som förslaget ser ut.

Energigas Sverige anser att förordningen bör innefatta stöd till tankningsinfrastruktur för biogas och till fordon och fartyg som drivs med biogas, på samma sätt som el och vätgas omfattas. Biogas ger generellt sett lika stor klimatnytta som förnybar el och förnybar vätgas, och dessutom flera andra samhällsnyttor såsom återcirkulering av växtnäringssämnen, minskad övergödning samt förbättrad biodiversitet och markkvalitet. Produktion av biogas och biogödsel ger samtidigt ökad försörjningstrygghet, landsbygdsutveckling, fler arbetstillfällen, regional näringslivsutveckling och innovation samt nya exportmöjligheter.

Vi är mycket oroliga för att förslagen kopplat till Artikel 36, i kombination med förslagen i Artikel 2 punkt 102 f-g, kan komma att hindra Sverige från att stötta bland annat biogasinvesteringar inom exempelvis Klimatklivet och klimatpremien (t.ex. stöd till gasdrivna lastbilar och arbetsmaskiner). Om det blir konsekvensen av Kommissionens förslag till ändringar i Artikel 36 så avstyrker vi ändringsförslagen.

² WTW = Well-to-wheel (källa-till-hjul)

³ LCA = Livscykelanalys

Artikel 41

Artikeln avser investeringsstöd för främjande av energi från förnybara energikällor, förnybar vätgas och högeffektiv kraftvärme.

Energigas Sverige anser att villkoret att investeringsstöd för produktion av biobränslen, flytande biobränslen, biogas och biomassabränslen endast ska undantas från anmälningsskyldigheten om bränslet kommer från råvaror som förtecknas i del A i bilaga IX i det så kallade förnybartdirektivet⁴ bör ändras så att villkoret istället hänvisar till hela bilaga IX i samma direktiv. Det finns gränsdragningsproblematik mellan del A och B, där del B omfattar vissa avfall som med fördel förädlas till biogas tillsammans med annat avfall som omfattas av del A. Att utesluta del B skulle medföra onödiga administrativa kostnader och hämma bland annat biogasproduktion från avfall. Vi ser också en påtaglig risk att Kommissionens pågående revidering av Annex IX i enlighet delegerad akt i förnybartdirektivet riskerar att förändra den framförhandlade fördelningen mellan del A och B och därmed bakvägen försämra förutsättningarna för biogasproduktion generellt och från vissa restprodukter och avfall i synnerhet. Därför bör villkoret hänvisa till hela Annex IX.

Vidare anser Energigas Sverige att möjligheterna i den föreslagna punkten 3 ska avse koldioxidsnål vätgas i stället för endast förnybar vätgas.

Artikel 43

Artikeln avser driftstöd för främjande av energi från förnybara energikällor och förnybar vätgas i småskaliga anläggningar och för främjande av lokalsamhällen som satsar på förnybar energi.

Energigas Sverige avstyrker förslaget att införa en begränsning att driftstöd till anläggningar för förnybar gas endast får ges till anläggningar under 400 kW installerad kapacitet. I nuvarande version av kommissionens gruppundantagsförordning⁵, förkortat GBER, ges möjlighet till driftstöd till anläggningar för produktion av biodrivmedel med en installerad kapacitet på mindre än 50 000 ton per år. Denna bestämmelse bör kvarstå för produktion av biogas och andra förnybara gaser och breddas till att gälla alla användningsområden istället för endast användning som drivmedel. Denna åtgärd är mycket viktig för möjligheten att införa den produktionspremie som biogasmarknadsutredningen⁶ föreslog i sitt betänkande, och som regeringen föreslagit i budgetpropositionen för 2022.

Vidare anser Energigas Sverige att den föreslagna punkten 2 b ska ändras så att driftstöd för produktion av koldioxidsnål vätgas undantas från anmälningsskyldigheten i stället för bara förnybar vätgas i enligt med nuvarande föreslag.

Slutligen bör punkten 3 ändras så att möjligheten till driftstöd inte begränsas till anläggningar med bränslen från råvaror som anges i del A i bilaga IX i förnybartdirektivet, utan istället breddas till att gälla hela bilaga IX i samma direktiv. Skälen till detta redovisas under kommentaren till artikel 41 ovan.

Artikel 44

I artikel 44 punkt 4 framgår att skattenedsättningar för de produkter som definieras i artikel 16.1 energiskattedirektivet⁷ endast ska undantas från anmälningsskyldigheten i artikel 108.3 i fördraget om de uppfyller hållbarhetskriterierna och kriterierna för minskade växthusgasutsläpp i förnybartdirektivet och kommer från de råvaror som förtecknas i del A i bilaga IX till det direktivet.

⁴ DIRECTIVE (EU) 2018/2001 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 11 December 2018 on the promotion of the use of energy from renewable sources.

⁵ KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.

⁶ http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2019/12/SOU_2019_63_webb.pdf

⁷ Rådets direktiv 2003/96/EG

Energigas Sverige anser att möjligheten inte ska begränsas till bränslen från råvaror som anges i del A i bilaga IX i förnybartdirektivet, utan istället breddas till att gälla hela bilaga IX i samma direktiv. Skälen till detta redovisas under kommentaren till artikel 41 ovan.

Med vänliga hälsningar,

Maria Malmkvist
Vd

Anna Wallentin
Avdelningschef